

Šifra učenca/učenke:

Državni izpitni center

N 0 8 1 1 0 1 2 1

REDNI ROK

Torek, 6. maja 2008 / 60 minut

Dovoljeno gradivo in pripomočki: Učenec/učenka prinese s seboj modro/črno nalivno pero ali moder/črn kemični svinčnik. Učenec/učenka dobi en obrazec za točkovanje.

NACIONALNO PREVERJANJE ZNANJA

ob koncu 2. obdobja

NAVODILA UČENCU/UČENKI

Natančno preberi uvodna navodila.

Prilepi kodo oziroma vpiši svojo šifro v okvirček desno zgoraj na tej strani in na obrazec za točkovanje.

Preden začneš reševati naloge, previdno iztrgaj priloge, na katerih sta izhodiščni besedili.

Nato pazljivo preberi navodilo posamezne naloge in jo reši. Odgovore poišči v besedilu.

Piši čitljivo in s pisanimi črkami.

Če se zmotiš, napačni odgovor prečrtaj in ga napiši na novo.

Na koncu svoje odgovore še enkrat preveri.

Želimo ti veliko uspeha.

Preizkus ima 16 strani, od tega 3 prazne.

PRAZNA STRAN

PRILOGA

I. DEL

- 1 Kodrasti bišoni so majhni družni in spremljevalni psi. Visoki so do 30 cm in težki okoli 6 kg. Imajo skladno telo z visoko nošeno glavo in nizko nastavljenim repom, zvitim nad hrbet. Na glavi imajo izrazite temne oči in precej kratek gobček z okroglim črnim smrčkom. Njihova glava je ploska, a je zaradi dlake videti okrogla.
- 2 Telo in glavo pokriva dlaka, ki je čisto bela, dolga, tanka, svedrasto skodrana, zelo rahla in gosta. Ker dlaka ne izpada in nenehno raste, se pogosto vozla. Zato jo je treba vsak dan skrtačiti in prečesati, dvakrat na mesec pa tudi postriči. Ker kodrasti bišoni ne puščajo dlake, so primerni tudi za ljudi, ki so sicer alergični na dlako.
- 3 Zaradi kratkega gobčka imajo pogosto težave z zobmi, npr. vnetje dlesni, zobni kamen. Zato je treba njihove zobe redno čistiti. Nagnjeni so tudi k solzenju oči.
- 4 Slabo prenašajo vročino, na snegu pa uživajo. Kljub temu niso primerni za bivanje na prostem, temveč morajo živeti v stanovanju.
- 5 So zelo zabavni in pametni, hkrati pa tudi trmasti, zato je pri njihovi vzgoji potrebna odločnost. Nenehno se gibljejo, radi se igrajo z otroki in drugimi psi, se lovijo in izvajajo vragolije, da z njimi pritegnejo pozornost. Pustijo se razvajati, tudi tujcem, čeprav so do njih sprva nezaupljivi. Ker lastniku radi ustrezajo, so zelo učljivi. Ker so tudi hitri, so primerni za razna športna pasja tekmovanja, npr. za agiliti.
- 6 Dozorijo malo kasneje kot psi drugih pasem, dočakajo pa od 14 do 18 let starosti.

Petra Lozej

(Prirejeno po Delo in dom, 11. 10. 2006.)

PRAZNA STRAN

PRILOGA

II. DEL

Tone Partljič

Zizek

- 1 V otroštvu so mi večkrat pravili filozof, ker sem tako rad razmišljal na glas in neprestano postavljaj taka vprašanja, da sta se ata in mama namučila, preden sta mi lahko na vse odgovorila. Ko sem izvedel, da otrok ne nosijo štorke, ampak jih naredita kar ata in mama, sem svoje starše neprestano spraševal:
- 2 »Zakaj sem se rodil ravno vama? Ali Peklarjevi ne bi mogli dobiti ravno mene?«
- 3 »Ne vem, mogoče,« je odgovarjal ata.
- 4 »Pa bi bil jaz potem vseeno takšen, kot sem, če bi se rodil Peklarjevim?«
- 5 »Bodi no tiho, filozof!« je končal ata.
- 6 Nekaj časa so me klicali tudi kozji filozof, ker sem imel toliko povedati o naši Meki. To me ni tako jezilo, prav trpel pa sem, ko so mi dali vzdevek Zizek. Že to, da so mi pravili Parkl in se tako norčevali iz mojega priimka, na katerega sem bil tudi jezen, mi ni bilo vseeno; ampak Parkl, kozji filozof, Tonalona, vse to ni bilo nič v primerjavi z vzdevkom, ki se me je prijel zaradi mojega uveljavljanja v šoli.
- 7 Kot otrok nisem znal izreči glasu ž. Govoril sem z. Spominjam se dolgih vaj, ki sta jih imela ata in mama z mano ob večerih, ko sta nadvse razločno in glasno govorila – žaba, žoga, žica, žaga, jaz pa za njima: zaba, zoga, zica, zaga.
- 8 »Porka zaga,« je rekel ata in spet smo začeli od začetka. Potem se je zgodilo, da sem lepo ponovil žaba.
- 9 »Ja, tako, priden, še enkrat ponovi!« sta navdušeno vzkliknila, jaz pa spet zaba.
- 10 »Porka zaba!« je spet rekel ata in je šel od jeze kadit, mama pa je rekla, da se s kletvicami ne da vzgajati.
- 11 Te govorne napake nisem čisto odpravil, niti ko sem začel hoditi v šolo. Tovarišica temu ni posvečala prevelike pozornosti, saj je rekla, da se bo samo od sebe popravilo. Jaz se nisem nikdar zavedal, kdaj sem rekel z namesto ž; vedel sem, da je narobe, le potem, ko so sošolci planili v huronski smeh, ko sem rekel, da »zoga skače po travi.«
- 12 V razred je hodil tudi Žižkov Robert, ki je dostokrat manjkal. V četrtem razredu je imel brata Rudija, jaz pa sestro Jožico. Naš Robert Žižek je torej večkrat štirical šolo, kakor smo takrat pravili špricanju. Ko ga tako spet nekoč ni bilo, je tovarišica rekla, naj gre nekdo v četrti razred gledat, če je njegov brat Rudi v šoli, in naj ga vpraša, kaj je narobe. Vsi fantje smo dvignili roke, da bi se lahko po tihem, temnem hodniku malo sprehodili in potem stopili v četrti razred in vprašali, če je Žižek tu. Jaz sem si še posebej želel, da bi lahko šel, saj je bila v četrtem razredu moja sestra in naj le vidi, kako pomemben sem, da namesto tovarišice malo kontroliram po šoli, kdo je tu in koga ni. In res je tovarišica izbrala mene. Šel sem na hodnik, od tam pa hitro stekel na stranišče in si zmočil lase ter si jih mokre uredil lepo postrani in potem glasno potrkal, potrkal ko kak nadzornik! Ko sem zaslišal učiteljev: Naprej, sem odprl vrata in sem prav glasno zavpil, kar sem prej na hodniku stokrat ponovil.

- 13 »Zdravo, je Zizek tu?«
- 14 Ves četrti razred je planil v razposajen smeh, sestre od zmedenosti sploh nisem videl, bil sem ves rdeč, tudi učitelja sem videl le v nekakšni megli; nisem vedel, zakaj se mi smeji, saj nisem vedel, da sem spet izgovoril presneti z namesto ž. Obrnil sem se in stekel ven, ves razred pa se je tresel od smeha. Na hodniku sem postal in premišljal, kaj je bilo narobe, da so me tako izsmejali. Pogledal sem na svoje kratke hlače, če mi morda moja sramotica ne gleda ven, pa ni bilo nič. Pa še lase sem si zmočil, da bi naredil močnejši vtis, potem pa tak posmeh; dolgo sem stal na hodniku, da sem si opomogel in se vrnil v naš razred.
- 15 »Kje pa si hodil celo večnost?« me je oštela tovarišica. »No, kaj, ali je Žižkov brat v šoli ali ni?«
- 16 »Ja, ne vem,« sem rekel.
- 17 »Kaj nisi bil v četrtem razredu?«
- 18 »Bil.«
- 19 »In kaj si vprašal, da zdaj ne veš ...?«
- 20 »Ne vem.«
- 21 »Kaj ne veš?«
- 22 »Kaj sem vprašal ...«
- 23 »Tebe kam poslati ...« je še potarnala tovarišica.
- 24 Seveda sem kmalu potem v odmoru zvedel, kaj sem vprašal, saj se je cel četrti razred drl za mano:
- 25 »Zdravo, je Zizek tu?«
- 26 Bil sem osramočen in nesrečen pa še sestra me je potegnila v kot in se jezno zadržala name.
- 27 »Prekleti smrkavec, kaj pa hodiš po razredih, če ne znaš reči ž.« Potegnila me je za lase.
- 28 »Še meni delaš sramoto.«
- 29 Kako leto ali kaj so me klicali ZIZEK. Če bi bil močan, bi jih pretepel. Šele zdaj po mnogih letih vem, da zizek – niti ni kaj tako slabega. Takrat pa sem trpel. Ni čudno, saj ni lahko iti po cesti, pa se vsi za tabo derejo:
- 30 »Zdravo, je Zizek tu?«

(T. Partljič, Hotel sem prijeli sonce, Mladinska knjiga, Ljubljana 1981.)

I. DEL**Naloge iz I. dela se navezujejo na besedilo o kodrastih bišonih.**

Pozorno preberi izhodiščno besedilo in reši naloge.

1. Kaj je izhodiščno besedilo? Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

- A Reklama za nakup majhnih družnih psov.
- B Opis ene od pasem psov.
- C Obvestilo o športnem pasjem tekmovanju.
- Č Navodilo za nego psov z dolgo dlako.

	1
--	---

2. Komu je namenjeno izhodiščno besedilo? Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

- A Samo odraslim lastnikom kodrastih bišonov.
- B Predvsem organizatorjem športnih tekmovanj.
- C Novinarki Petri Lozej.
- Č Bralcem revije Delo in dom.

	1
--	---

3. Kateri od navedenih naslovov bi bil za izhodiščno besedilo najustreznejši? Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

- A Vzgoja majhnih spremljevalnih psov
- B Kodrasti bišoni
- C Obisk pri frizerju za pse
- Č Majhni črni kosmatinci

	1
--	---

4. Čemu je avtorica napisala besedilo? Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

- A Da bi bralce spodbudila k nakupu psa.
- B Da bi bralce seznanila z nego psa.
- C Da bi bralce seznanila z določeno pasmo psov.
- Č Da bi bralci spoznali agiliti.

	1
--	---

5. Na kateri od spodnjih fotografij je pes, ki je predstavljen v izhodiščnem besedilu? Obkroži številko pod ustrezno fotografijo.

1.

2.

3.

4.

	1
--	---

6. Kaj je o kodrastih bišonih predstavljeno v 1. odstavku izhodiščnega besedila? Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

- A Navade te pasme psov.
- B Njihovo bivališče.
- C Način prehranjevanja.
- Č Njihova zunanost.

	1
--	---

7. V katerem odstavku je predstavljen značaj kodrastih bišonov? Dopolni poved, številko odstavka zapiši z besedo.

Značaj kodrastih bišonov je predstavljen v _____ odstavku.

	1
--	---

8. a) S katerimi besedami so poimenovane njihove značajske lastnosti? Obkroži ustrezne besede.

majhni nezaupljivi težki zabavni učljivi dolgodlaki

- b) Kaj so navedene besede? Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

- A Samostalniki.
- B Glagoli.
- C Pridevniki.
- Č Prislovi.

	2
--	---

9. Preberi naslednjo poved.

Zaradi kratkega gobčka imajo pogosto težave z zobmi.

Katera od spodnjih povedi ima enak pomen? Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

- A Ker imajo pogosto težave z zobmi, imajo kratek gobček.
- B Pogosto imajo težave z zobmi, zato imajo kratek gobček.
- C Če imajo kratek gobček, imajo pogosto težave z zobmi.
- Č Ker imajo kratek gobček, imajo pogosto težave z zobmi.

	1
--	---

10. Koliko so visoki kodrasti bišoni? Podatek z besedami napiši na črto.

	1
--	---

11. Besedam poišči protipomenke v 5. odstavku izhodiščnega besedila. Vsako napiši na ustrezno črto.

dolgočasni _____

počasni _____

popustljivost _____

	1
--	---

12. Preberi naslednjo poved.

Slabo prenašajo vročino, na snegu pa uživajo.

Vprašaj se po podčrtani besedi. Vprašalnico napiši na črto.

	1
--	---

13. Preberi naslednjo poved.

Dozorijo malo kasneje kot psi drugih pasem, dočakajo pa od 14 do 18 let starosti.

a) Iz povedi izpiši glagola. Napiši ju na črti.

b) V kateri časovni obliki sta glagola v navedeni povedi? Odgovor napiši na črto.

	2
--	---

14. Navedeni povedi dopolni z besedami v oklepajih. Te postavi v pravilno obliko in jih napiši na črte.

To so (*ljubek pes*) _____, ki zahtevajo veliko mero (*odločnost*) _____.

Radi sodelujejo na raznih (*športna tekmovanja*) _____
_____.

	1
--	---

15. Na kaj se nanaša podčrtana beseda v navedeni povedi? Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

Nenehno se gibljejo, radi se igrajo z otroki in drugimi psi, se lovijo in izvajajo vragolije, da z njimi pritegnejo pozornost.

- A Na otroke.
- B Na vragolije.
- C Na druge pse.
- Č Na pozornosti.

	1
--	---

16. Katero od navedenih povedi še lahko napišemo v opisu? Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

- A Kodraste bišone smo si ogledali na pasji razstavi.
- B Psom te pasme zadoščajo dolgi sprehodi.
- C Ti psički s smrčkom kot gumbek so bili zelo priljubljeni v starem Egiptu.
- Č Odločite se za nakup kodrastega bišona!
- D Ali bi ga kupili tudi vi?

	1
--	---

17. Napiši pripoved o tem,

- zakaj si starše skušal prepričati, da bi ti kupili kodrastega bišona,
- s katerimi podatki iz izhodiščnega besedila si jih skušal prepričati (napiši tri podatke) in
- ali si bil pri tem uspešen.

Pripoved naj bo kratka.

A:

	4
--	---

B:

	2
--	---

II. DEL

Naloge iz II. dela se navezujejo na besedilo Toneta Partljiča *Zizek*.

Pozorno preberi izhodiščno besedilo in reši naloge.

- 1. Ali so trditve o izhodiščnem besedilu pravilne?** Če je trditev pravilna, obkroži DA; če ni pravilna, obkroži NE.

Izhodiščno besedilo je razdeljeno na kitice.	DA	NE
V izhodiščnem besedilu je predstavljen čas pisateljevega otroštva.	DA	NE
Po izvoru je izhodiščno besedilo ljudsko.	DA	NE
Izhodiščno besedilo je namenjeno uprizoritvi v gledališču.	DA	NE
Glavna književna oseba v izhodiščnem besedilu je Žižek.	DA	NE

	2
--	---

- 2. Zakaj je pisatelj v otroštvu dobil naslednje vzdevke?** Vsak vzdevek poveži z vzrokom njegovega nastanka tako, da na črtico napišeš ustrezno številko.

___ Filozof	1	Ker je imel govorno napako.
___ Kozji filozof	2	Ker je rad govoril in zastavljal težka oz. neprijetna vprašanja.
___ Zizek	3	Ker so se sošolci norčevali iz njegovega imena.
___ Parkl	4	Ker so se sošolci norčevali iz njegovega priimka.
	5	Ker je pogosto govoril o domači kozi.
	6	Ker ni znal razločno in glasno govoriti.

	2
--	---

3. **Kako so pisateljevi starši skušali odpraviti sinovo govorno napako?** Odgovor napiši na črti.

	1
--	---

4. **Zakaj je pisatelj tako zelo želel med poukom oditi v 4. razred?** Preberi 12. odstavek in odgovor v eni povedi napiši na črte.

	2
--	---

5. **Zakaj so se učenci 4. razreda pisatelju smejali?** Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

- A Ker si je pred vstopom v razred z vodo uredil pričesko.
B Ker je z narejenim in strogim glasom zavpil svoje vprašanje.
C Ker je zaradi govorne napake spremenil priimek njihovega sošolca.
Č Ker je imel svoje kratke hlače malomarno zapete.

	1
--	---

6. **Česa pisatelj ni vedel, ko se je vrnil v svoj razred?** Obkroži črki pred pravilnima odgovoroma.

- A Ni vedel, v katerem razredu je zastavil svoje vprašanje.
B Ni vedel, ali je Žižkov brat v šoli ali ne.
C Ni vedel, kaj je učence 4. razreda vprašal.
Č Ni vedel, kje je stal nekaj časa pred vrnitvijo v svoj razred.

	2
--	---

7. Napiši besedilo in vanj vključi:

- kako se je pisatelj počutil, ko se mu je začel 4. razred smejati,
- kaj je storil,
- zakaj je bila sestra jezna nanj in
- kaj je storila.

Napiši zaokroženo besedilo, ki bo imelo do 6 povedi.

A:

	4
--	---

B:

	2
--	---

SKUPNO ŠTEVILO TOČK I. IN II. DELA:

	40
--	----

PRAZNA STRAN